Research Article

การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนระดับปริญญาโทในการตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

The Study of Chinese Graduate Students' Opinions on the Decision to Study at Universities in Thailand

มนต์ศิระ จรูญสิทธิ์[1] เชียง เภาชิต[2]
[1]สาขาการท่องเที่ยวและธุรกิจอีเวนต์ คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรมมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
[2]วิทยาลัยอุตสาหกรรมการบินนานาชาติ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

MonsiraJaroonsit[1] Chieng Pawchit[2]
[1]Faculty of Tourism and Hospitality, Dhurakij Pundit University, Bangkok, Thailand
[2]International College of Aviation Industry, King Mongkut's Institute ofTechnology Ladkrabang

[*]Email: Jaroonsit@yahoo.com

Received: 05-08-2025
Revised: 08-12-2025
Accepted: 14-01-2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนระดับปริญญาโทเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย และเพื่อศึกษาปัญหาที่นักศึกษาจีนพบระหว่างการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา การวิจัยใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจากนักศึกษาจีนจำนวน 30 คน จากมหาวิทยาลัย 2 แห่งในประเทศไทยโดยการใช้วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลหลักที่นักศึกษาจีนเลือกเรียนในประเทศไทย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม คุณภาพการศึกษา สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร และโอกาสทางวิชาชีพในภูมิภาคอาเซียน ส่วนปัญหาที่พบนั้นเกี่ยวข้องกับอุปสรรคด้านภาษา ระบบบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย การเข้าถึงข้อมูลวิชาการ และการปรับตัวเข้ากับระบบการเรียนรู้และวัฒนธรรมที่แตกต่าง ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยนี้เน้นการพัฒนาโครงสร้างการสนับสนุนแก่นักศึกษาต่างชาติ รวมถึงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและระบบบริการให้เหมาะสมกับนักศึกษาชาวต่างชาติมากขึ้น

คำสำคัญ: นักศึกษาจีน การศึกษาต่อ ปัญหาทางการศึกษา

Abstract

This research aimed to study the opinions of Chinese master's degree students regarding their reasons for choosing to pursue further education at universities in Thailand, as well as to investigate the problems they encountered during their graduate studies. The study employed a qualitative research methodology, collecting data through semi-structured interviews with 30

Chinese students from two universities in Thailand. Content analysis was used to analyze the data. The findings revealed that the main reasons Chinese students chose to study in Thailand included reasonable costs, educational quality, a friendly environment, and professional opportunities in the ASEAN region. The problems identified were related to language barriers, internal university administrative systems, access to academic resources, and difficulties in adapting to different learning systems and cultures. Recommendations from this research emphasize the need to develop support structures for international students, as well as to improve teaching materials and service systems to better accommodate foreign students.

Keywords: Chinese students, further education, educational challenges

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยถือเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางที่ได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่องจากนักศึกษาต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาจีนในระดับบัณฑิตศึกษา (กนกพรรณ ธรรมสถิตย์สุข, 2565) ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) พบว่าในปีการศึกษา 2566 มีนักศึกษาจีนลงทะเบียนเรียนในสถาบันอุดมศึกษาไทยทั้งสิ้นกว่า 28,500 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาโทไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเติบโตที่ชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2567) การขยายตัวนี้ได้รับแรงหนุนจากหลายปัจจัย อาทิ นโยบายของรัฐบาลไทยที่ส่งเสริมการเป็น “Education Hub” ของอาเซียน ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาและค่าครองชีพที่สมเหตุสมผลเมื่อเทียบกับประเทศตะวันตกสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ปลอดภัยและเป็นมิตร ตลอดจนการเชื่อมโยงทางภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งระหว่างไทยกับจีนภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ เช่น Belt and Road Initiative (BRI) (กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ, 2565)

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีจำนวนนักศึกษาจีนเพิ่มขึ้น แต่การศึกษาของหน่วยงานด้านการศึกษา เช่น Thailand International Education Alliance (TIECA) ชี้ให้เห็นว่าอัตราการคงอยู่ (Retention Rate) และความพึงพอใจโดยรวมของนักศึกษาจีนบางส่วนยังมีจุดที่ควรพัฒนา โดยเฉพาะในด้านประสบการณ์การเรียนรู้และชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย (TIECA, 2566) นักวิจัยหลายท่านได้หยิบยกประเด็นความท้าทายที่นักศึกษาจีนอาจเผชิญ เช่น ความยากลำบากในการปรับตัวต่อระบบการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมและการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical thinking) ซึ่งแตกต่างจากระบบการศึกษาแบบบรรยายและท่องจำที่คุ้นเคยอุปสรรคด้านภาษาแม้ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ความซับซ้อนของขั้นตอนการบริหารและวีซ่า ตลอดจนการเข้าถึงทรัพยากรวิชาการบางส่วนที่จำกัด (มณีรัตน์ วีระกรพานิช, ธนสิทธิ์ จันทะรี และชูพงษ์ ทองคำสมุทร., 2567) ความท้าทายเหล่านี้ไม่เพียงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเท่านั้น แต่ยังอาจบั่นทอนความพึงพอใจ และลดศักยภาพของไทยในการดึงดูดและรักษานักศึกษาต่างชาติที่มีคุณภาพในระยะยาว

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยพบว่ายังมีผู้ที่ทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับนักศึกษาจีนมีน้อยมาก ดังนั้น งานวิจัยฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนระดับปริญญาโทเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย รวมทั้งสำรวจปัญหาและอุปสรรคที่พวกเขาพบเจอระหว่างการศึกษา ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนประสบการณ์จริง และนำไปสู่ข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริการแก่นักศึกษาต่างชาติในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกเรียนระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยในประเทศไทยของนักศึกษาจีน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการศึกษาในการเรียนระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจากนักศึกษาจีน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. แต่ละมหาวิทยาลัยนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงและดูแลในการรับนักศึกษาจีนในการเรียนปริญญาโทให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารหลักสูตรปริญญาโทแต่ละคณะของมหาวิทยาลัยนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงการเรียนปริญญาโทของนักศึกษาจีนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา (Content Scope)

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนระดับปริญญาโทในประเทศไทยใน 2 ประเด็นหลัก คือ

(1) เหตุผลในการตัดสินใจเลือกเรียนระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยของไทยและ

(2) ปัญหาและอุปสรรคที่พบระหว่างการศึกษาในประเทศไทย โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือนักศึกษาชาวจีนระดับปริญญาโทที่กำลังศึกษาอยู่ในประเทศไทย จำนวน 30 คน เนื่องจากเพื่อให้ข้อมูลถึงระดับ Data Saturation (ข้อมูลอิ่มตัว) จากการสัมภาษณ์พบว่าหลังสัมภาษณ์ประมาณ 20 - 25 คน เนื้อหาที่ได้เริ่มซ้ำกัน จึงต้องการเพียงไม่กี่คนเพิ่มเติมเพื่อยืนยันรูปแบบข้อมูลซึ่งเป็นตัวแทนของนักศึกษาจีนที่มาเรียนระดับปริญญาโทในประเทศไทยโดยคัดเลือกจาก 2 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และมหาวิทยาลัยปทุมธานีโดยใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยยึดหลักการดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นนักศึกษาต่างชาติที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยตัวอย่าง อย่างน้อย 1 ภาคเรียนเพื่อให้เป็นผู้มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอน การใช้ชีวิต และบริการสนับสนุนในมหาวิทยาลัยไทย

(2) สามารถสื่อสาร (ภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย) เพื่อให้ถ่ายทอดประสบการณ์ได้ชัดเจน

(3) ขอบเขตด้านพื้นที่ (Geographical Scope) งานวิจัยนี้ดำเนินการในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดปทุมธานีเนื่องจากเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยตัวอย่าง และมีนักศึกษาจีนจำนวนไม่น้อยที่สนใจเข้าศึกษากับมหาวิทยาลัยตัวอย่าง

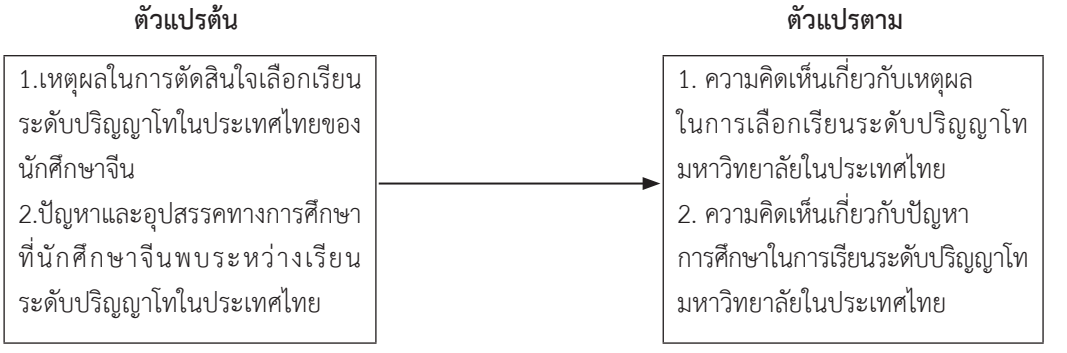
(4) ขอบเขตด้านเวลา (Time Scope) การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน 2568

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย

1. แนวคิดแรงจูงใจในการศึกษาต่อคือแรงพลังผลักดันภายในที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดพฤติกรรมบางอย่าง ซึ่งในบริบทของการศึกษาต่อหมายถึงแรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นที่ทำให้นักศึกษาโดยเฉพาะชาวต่างชาติเช่นนักศึกษาจีนตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้นในประเทศอื่นซึ่งแรงจูงใจที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษาคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคนที่ต้องการจะเอาชนะอุปสรรคฝ่าฟันการกระทำสิ่งที่ยากๆให้ประสบผลสำเร็จในการศึกษาและมีความมานะพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเป็นปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลนั้น (ไอยเรศ นรินทร์รัมย์,2554)

2. แนวคิดคิดความสำคัญของการศึกษาต่างประเทศปัจจุบันผู้คนแต่ละประเทศให้ความสำคัญกับการศึกษาต่อต่างประเทศมากขึ้นจะเห็นได้ว่ามีนักศึกษาเดินทางไปศึกษาต่างประเทศเป็นจำนวนมากขึ้นซึ่งการศึกษาต่อต่างประเทศนอกจากจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการพบปะกับผู้คนที่หลากหลายแล้วยังเป็นโอกาสในการเรียนรู้วัฒนธรรมและเพิ่มพูนจิตสำนึกของความเป็นโลกาภิวัฒน์อีกด้วยและนำไปสู่โอกาสในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น (ธัญญาลัญฉประสิทธิ์และ คณะ, 2566).

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษาประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นจากเหตุผลในการเลือกเรียนระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยในประเทศไทยของนักศึกษาจีนและความคิดเห็นปัญหาการศึกษาในการเรียนระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจากนักศึกษาจีน

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) คือนักศึกษาจีนที่ศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในประเทศไทย จำนวน 30 คน จากมหาวิทยาลัย 2 แห่งได้แก่ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์และมหาวิทยาลัยปทุมธานีเนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่นึกศึกษาจีนจำนวนมากให้ความสนใจเข้าศึกษาแบ่งเป็นแห่งละ 15 คน โดยมีเหตุผลการเลือกจากนักศึกษาจีนที่เข้าใจภาษาไทยและภาษาอังกฤษมากที่สุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview form) โดยดัดแปลงคำถามสัมภาษณ์จากการทบทวนวรรณกรรมของ (ไอยเรศ นรินทร์รัมย์, 2554) ซึ่งลักษณะเป็น

คำถามปลายเปิดที่เข้ากับงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อเพื่อให้ได้คำตอบจากความเห็นคิดเห็นเหตุผลในการเลือกเรียนระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และความเห็นคิดเห็นปัญหาการศึกษาในการเรียนระดับปริญญาโทในประเทศไทยจากนักศึกษาจีน

3. การเก็บรวมข้อมูล

งานวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์ประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวิเคราะห์คาตอบที่ได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยการวิเคราะห์ แยกแยะ จัดเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัยและตีความสรุปผลวิจัยที่ได้รับให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการศึกษา

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาจีนระดับปริญญาโทในการตัดสินใจเลือกเรียนมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์นักศึกษาจีนระดับปริญญาโทจำนวน 30 คน ตามวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อ ดังนี้

1. เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาโทในประเทศไทย

นักศึกษาจีนกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลหลักที่เลือกศึกษาต่อในประเทศไทย จำแนกได้เป็น 4 หมวดหมู่ ดังนี้

1.1 ด้านต้นทุนทางการศึกษาและค่าครองชีพ

ค่าเล่าเรียนและค่าครองชีพในประเทศไทยอยู่ในระดับที่สมเหตุสมผลและต่ำกว่าเมื่อเทียบกับประเทศตะวันตกหรือประเทศพัฒนาแล้วอื่น ๆ

- **ตัวอย่างคำพูด:** *“ค่าเทอมที่นี่ประมาณครึ่งหนึ่งของออสเตรเลียหรืออังกฤษ แต่คุณภาพการศึกษาในบางหลักสูตรก็ใกล้เคียงกัน ผมว่าคุ้มค่ากว่ามากสำหรับครอบครัวผม”* (นักศึกษา ป.โท สาขาการท่องเที่ยว)

1.2 ด้านคุณภาพการศึกษาและโอกาสทางวิชาชีพ

มหาวิทยาลัยในประเทศไทยหลายแห่งมีหลักสูตรนานาชาติ (โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว บริหารธุรกิจ และบริการ) ที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาคอาเซียน

การศึกษาในประเทศไทยเป็นสะพานเชื่อมไปสู่โอกาสการทำงานทั้งในไทย จีน และประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ

- **ตัวอย่างคำพูด:** *“ฉันเลือก MBA ที่นี่เพราะเห็นว่าโปรแกรมมีการเชื่อมโยงกับบริษัทในอาเซียนจริงๆ การฝึกงานหรือ networking หลังจบช่วยเปิดโอกาสในตลาดงานที่ใหญ่ขึ้น”* (นักศึกษา ป.โท สาขาบริหารธุรกิจ)

1.3 ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม

สังคมไทยมีบรรยากาศที่เป็นมิตร ปลอดภัย และไม่เครียดจนเกินไป เหมาะสำหรับการเรียนและการพักผ่อนวัฒนธรรมไทยมีความใกล้เคียงและเปิดกว้าง ทำให้นักศึกษาจีนปรับตัวได้ง่ายเมื่อเทียบกับการไปศึกษาต่อในโลกตะวันตก

- **ตัวอย่างคำพูด:** *“คนไทยยิ้มแย้มแจ่มใสและช่วยเหลือเราตลอด รู้สึกเหมือนอยู่บ้าน แม้จะห่างไกลจากครอบครัวแต่ก็ไม่รู้สึกโดดเดี่ยวมาก”* (นักศึกษา ป.โท สาขาการจัดการอีเวนต์)

1.4 ด้านแรงจูงใจส่วนบุคคลและปัจจัยสนับสนุน
การเดินทางระหว่างไทย-จีน สะดวก รวดเร็ว มีเที่ยวบินตรงหลายสาย มหาวิทยาลัยบางแห่งมีทุนสนับสนุนสำหรับนักศึกษาต่างชาติ โอกาสได้เรียนรู้และฝึกฝนภาษาอังกฤษควบคู่ไปกับภาษาไทย

2. ปัญหาและอุปสรรคที่พบระหว่างการศึกษา

ปัญหาที่นักศึกษาจีนกลุ่มตัวอย่างพบระหว่างการศึกษาในประเทศไทย สามารถจำแนกเป็นประเด็นหลักได้ 5 ด้าน

2.1 อุปสรรคด้านภาษาและการสื่อสาร
แม้หลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษ แต่การสื่อสารกับเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยหรือการเข้าถึงข้อมูลบางส่วน (เช่น ประกาศหรือคู่มือ) ยังมีภาษาไทยเป็นหลัก

ความแตกต่างของสำเนียงภาษาอังกฤษระหว่างอาจารย์ นักศึกษาต่างชาติ และเพื่อนนักศึกษาไทยอาจทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน

- **ตัวอย่างคำพูด:** *"บางครั้งอาจารย์อธิบายเป็นภาษาอังกฤษเร็วและมีสำเนียง ทำให้ฟังไม่ทันหรือเข้าใจไม่หมด ต้องไปถามซ้ำหลายรอบ"* (นักศึกษา ป.โท สาขาการบิน)

2.2 ความไม่คล่องตัวของระบบบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย
ขั้นตอนการลงทะเบียน การขอเอกสารทางการศึกษา หรือการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ บางครั้งล่าช้าและไม่ชัดเจน

การเปลี่ยนแปลงตารางเรียนหรือกำหนดการส่งงานบ่อยครั้งโดยแจ้งล่วงหน้าน้อย สร้างความยุ่งยากในการวางแผน

- **ตัวอย่างคำพูด:** *"ขั้นตอนต่อวีซ่านักเรียนใช้เวลานานและซับซ้อน บางครั้งกฎเกณฑ์ก็เปลี่ยน อยากให้มหาวิทยาลัยมีเจ้าหน้าที่ที่คอยช่วยเหลือและอัพเดตข้อมูลให้เราชัดเจนกว่านี้"* (นักศึกษา ป.โท สาขาการท่องเที่ยว)

2.3 การเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งข้อมูลวิชาการที่จำกัด
การเข้าถึงฐานข้อมูลวารสารวิชาการระดับโลกบางแห่ง (เช่น Google Scholar, JSTOR) อาจถูกจำกัดหรือใช้งานไม่สะดวกหนังสือและสื่อการเรียนการสอนบางรายวิชามีเฉพาะภาษาไทย

- **ตัวอย่างคำพูด:** *"ทำวิจัยต้องหา paper บางครั้งเข้า Google Scholar ไม่ได้ หรือเจอ paywall มาก ทำให้ต้องหาวิธีอ้อม ๆ ซึ่งเสียเวลา"* (นักศึกษา ป.โท สาขาบริหารธุรกิจ)

2.4 ความแตกต่างของระบบและวัฒนธรรมการเรียนรู้
ระบบการศึกษาของไทยเน้นการทำงานกลุ่ม การอภิปราย และการนำเสนอในชั้นเรียน ขณะที่นักศึกษาจีนส่วนใหญ่คุ้นเคยกับการเรียนแบบบรรยายและการท่องจำเพื่อการสอบการปรับตัวให้กล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนเป็นความท้าทายครั้งใหญ่

- **ตัวอย่างคำพูด:** *"ที่นี่อาจารย์ชอบให้เราตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นตลอดเวลา ในตอนแรกฉันไม่กล้าเลย เพราะที่จีนเรามักจะฟังอาจารย์สอนอย่างเดียว"* (นักศึกษา ป.โท สาขาการจัดการโรงแรม)

2.5 การขาดระบบสนับสนุนนักศึกษาต่างชาติที่เฉพาะทางและต่อเนื่อง การให้คำปรึกษาด้านการปรับตัวทางวัฒนธรรม การใช้ชีวิต หรือการหาที่พักยังไม่ทั่วถึงบริการช่วยเหลือด้านการหางานหรือการฝึกงานหลังสำเร็จการศึกษายังมีจำกัด

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์นักศึกษาจีน ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายและคุณภาพการศึกษานักศึกษาจีนให้ความสำคัญกับ ค่าเล่าเรียนและค่าครองชีพที่ต่ำกว่าประเทศตะวันตก แต่ยังคงได้การศึกษาที่มีมาตรฐานหลักสูตรทันสมัย มาตรฐานวิชาการดี โดยเฉพาะหลักสูตรนานาชาติในสาขาเช่น การท่องเที่ยว และบริหารธุรกิจ (MBA) ด้านปัจจัยทางวัฒนธรรมและสังคมประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร วัฒนธรรมใกล้เคียงกับจีน และเปิดโอกาสให้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ/ไทยควบคู่กัน รวมถึงมีโอกาสในเส้นทางการประกอบอาชีพการเรียนในประเทศไทยช่วยสร้างเครือข่ายในอาเซียน และเพิ่มโอกาสทำงานในภูมิภาค ซึ่งเป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) อีกทั้งมหาวิทยาลัยหลายแห่งยังมีทุนการศึกษารองรับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพรรณ ธรรมสถิตสุข (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาต่างชาติที่มีต่อหลักสูตรการสอนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน:กรณีศึกษานักศึกษาชาวจีน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พบว่าไม่ใช่นักศึกษาเฉพาะทางด้านภาษานักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางมาศึกษาต่อที่ประเทศไทยโดยเรียนภาษาไทยไม่ถึง 1 เดือนก่อนการเรียนวิชา KH160 นักศึกษาส่วนใหญ่มีพื้นฐานภาษาไทยที่ใกล้เคียงกันคือสามารถสื่อสารภาษาไทยได้น้อยมากถึงไม่ได้เลย การออกแบบเนื้อหาการสอนสหรับกลุ่มตัวอย่างจึงสามารถเริ่มจากพื้นฐานโดยใช้สัทศาสตร์ด้านอักษรฝึกการออกเสียงและการฟังเป็นหลักก่อนเพื่อลดความยากของการเรียนอักษรไทยและความซับซ้อนของระบบการผันวรรณยุกต์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารและปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยได้เร็วที่สุดอีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา ลัญฉประสิทธิ์ และคณะ (2566). ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาไทยในสายตานักศึกษาต่างชาติ: กรณีศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า นักศึกษาต่างชาติเข้าศึกษาที่วิทยาลัยนานาชาติด้วยแรงจูงใจต่าง ๆ แรงจูงใจส่วนตัว แรงจูงใจจากหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย และแรงจูงใจที่มาจากสถานที่ตั้งโรงเรียน นักศึกษาต่างชาติมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับประเทศและวัฒนธรรมไทยที่ต่างกัน ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมประเทศของนักศึกษาต่างชาติ ความสามารถในการสื่อสารความสามารถในการเข้าถึงคนท้องถิ่น ประสบการณ์ต่างประเทศและบุคลิกภาพ นอกจากนี้ การศึกษายังพบว่านักศึกษาต่างชาติจะมีทัศนคติที่เป็นบวกหรือที่เป็นลบนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น การเรียนการสอนอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการให้การสนับสนุนนักเรียนต่างชาติ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าทุกมหาวิทยาลัยทุกคณะควรจะใส่ใจทุกรายละเอียดในการเรียนและเข้าถึงตัวผู้เรียนนักศึกษาจีนให้มากกว่านี้

จากการสรุปผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์นักศึกษาจีน ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านอุปสรรคด้านภาษา แม้หลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษ แต่การสื่อสารกับอาจารย์และเพื่อนที่มีสำเนียงแตกต่าง และการเข้าถึงเอกสารภาษาไทยซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจ รวมถึงระบบบริหารและทรัพยากรด้านการจัดการเอกสารที่ล่าช้า การเข้าถึงฐานข้อมูลวิจัยที่จำกัด (เช่น Google Scholar) และการขาดบริการสนับสนุนนักศึกษาต่างชาติเฉพาะทาง เช่น การช่วยเหลือด้านวีซ่าซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากของนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทยและขาดหน่วยงานช่วยเหลือเฉพาะทางที่เข้าใจปัญหานักศึกษาต่างชาติ อีกทั้งความแตกต่างทางการเรียนการสอนระบบการศึกษาไทย

เน้นการทำงานกลุ่มและการแสดงความคิดเห็น ขัดกับวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบท่องจำของนักศึกษาจีนทำให้ปรับตัวยากต่อการเรียนระดับปริญญาโทในประเทศไทยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Waraporn & Nuchjaree (2023) ที่ได้ศึกษาเรื่อง Factors Affecting the Decisions of Foreign Students to Participate in an Exchange Program at Burapha University International College in Thailand พบว่านักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าสังคมและวัฒนธรรม ความสามารถในการใช้ชีวิตและสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่บังคับให้นักศึกษาต่างชาติเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนที่ BUUIC ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่าประสบการณ์ของพวกเขานั้นยอดเยี่ยม มีคุณค่าอย่างหาที่เปรียบไม่ได้ และมีส่วนสร้างความทรงจำที่ไม่มีวันลืมเลือน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัย ฮิโรนากะ โทมิตะ และ ทาโร โมจิซึคิ (2559). ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อประเทศญี่ปุ่นของนักศึกษาชาวไทยและนโยบายรัฐบาลญี่ปุ่นในการรับนักศึกษาต่างชาติพบว่านักศึกษาชาวไทยมีความต้องการหลายประการเกี่ยวกับการศึกษาต่อประเทศญี่ปุ่น แต่นโยบายรัฐบาลญี่ปุ่นบางประการยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาชาวไทยซึ่งมีปัญหาหลักในการศึกษาต่อประเทศญี่ปุ่นของนักศึกษาชาวไทยได้แก่ 1. ค่าใช้จ่าย 2. ต้องมีความรู้ภาษาญี่ปุ่นก่อนเข้ามหาวิทยาลัยด้านมาตรการสำหรับแก้ไขปัญหาในการศึกษาต่อประเทศญี่ปุ่นของนักศึกษาชาวไทยที่รัฐบาลญี่ปุ่นดำเนินการ ได้แก่ การสนับสนุนการเปิดหลักสูตรภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัย การจัดสรรทุนการศึกษาระยะสั้นและระยะยาวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าควรจะมีหน่วยล่ามประสานงานดูแลสำหรับนักศึกษาที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยหรือภาษาจีนได้รวมถึงอำนวยความสะดวกด้านเอกสารวีซ่าและการเดินทางต่างๆให้นักศึกษาจีนได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การสนับสนุนด้านภาษาและสื่อการเรียนการสอน

1. ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจีนประสบปัญหาอุปสรรคด้านภาษา ทั้งในการสื่อสารกับอาจารย์ เจ้าหน้าที่และเพื่อนร่วมชั้น รวมถึงเอกสารประกอบการเรียนที่ยังมีเฉพาะภาษาไทยในบางรายวิชาดังนั้น มหาวิทยาลัยควรพิจารณาจัดทำเอกสารประกอบการเรียนที่มีภาษาอังกฤษควบคู่และเพิ่มบริการสนับสนุนด้านภาษา เช่น ศูนย์ภาษา หรือกิจกรรมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ/ไทยสำหรับนักศึกษาต่างชาติ เพื่อช่วยลดความเข้าใจคลาดเคลื่อนและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้

2. การปรับปรุงระบบบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัยจากผลการวิจัย นักศึกษาจีนสะท้อนว่าการประสานงานด้านเอกสาร การลงทะเบียน และการขอข้อมูลวิชาการยังมีความซับซ้อนและไม่เป็นระบบข้อเสนอแนะได้แก่ มหาวิทยาลัยควรพัฒนาระบบบริการนักศึกษาต่างชาติให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกันเช่น คู่มือการลงทะเบียนเป็นภาษาอังกฤษ หรือช่องทางบริการออนไลน์ที่เข้าถึงง่าย เพื่อช่วยให้นักศึกษาต่างชาติสามารถจัดการเรื่องเอกสารและข้อมูลได้สะดวกขึ้น

3. การเข้าถึงทรัพยากรวิชาการและข้อมูลออนไลน์ผลการวิจัยระบุว่า นักศึกษาจีนบางส่วนประสบปัญหาในการเข้าถึงฐานข้อมูลวิชาการ เช่น Google Scholar หรือแพลตฟอร์มการศึกษาอื่น ๆ ที่ถูกจำกัดดังนั้น มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีฐานข้อมูลวิชาการที่รองรับการเข้าถึงจากนักศึกษาต่างชาติและมีการอบรมการใช้ทรัพยากรวิชาการออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ข้อมูลประกอบการศึกษาและงานวิจัยได้อย่างเต็มที่

4. การสนับสนุนการปรับตัวด้านวัฒนธรรมและการเรียนรู้จากผลการวิจัย นักศึกษาจีนพบความยากลำบากในการปรับตัวกับระบบการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมและการคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งแตกต่างจากระบบการศึกษาที่คุ้นเคย ข้อเสนอแนะคือ มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมปฐมนิเทศเชิงลึกและกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเพื่อช่วยให้นักศึกษาจีนเข้าใจระบบการเรียนรู้แบบไทยและสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น รวมถึงการสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาต่างชาติและนักศึกษาไทย

เอกสารอ้างอิง

กนกพรรณ ธรรมสถิตย์สุข, (2565). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่างชาติที่มีต่อหลักสูตรการสอนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน:กรณีศึกษานักศึกษาชาวจีน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย. *Humanities วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ*, *29*(1), 239–255. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/abc/article/view/236840

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ. (2565). *รายงานประจำปี 2565: ความร่วมมือด้านการศึกษาในกรอบ Belt and Road Initiative*. https://www.thaigooverseas.com

ธัญญา ลัญฉประสิทธิ์ และคณะ (2566). การศึกษาไทยในสายตานักศึกษาต่างชาติ: กรณีศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร, *วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สมาคมเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทาง มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(3), 93–106. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/hsrnj/article/view/268441

มณีรัตน์ วีระกรพานิช, ธนสิทธิ์ จันทะรี และชูพงษ์ ทองคำสมุทร. (2567). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาต่างชาติคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *Journal of Humanities and SocialSciences, MCU IsanCampus*, 5(1), 32–43.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2567). *สถิติการศึกษาไทยระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566*. https://www.info.mua.go.th/information/

ฮิโรนากะ โทมิตะ และ ทาโร โมจิซึคิ (2559). ความต้องการของนักศึกษาไทยในการศึกษาต่อที่ญี่ปุ่นและนโยบายของรัฐบาลญี่ปุ่นเกี่ยวกับนักศึกษาต่างชาติ. *Journal of Japanese Studies Network*, 6(1), 132–146.

ไอยเรศ นรินทร์รัมย์ (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทในต่างประเทศ.* (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

Thailand International Education Alliance. (2023). *TIECA annual report 2023: The landscape of International students in Thailand*. https://www.tieca-thailand.org

Waraporn Theerasak and Nuchjaree Pookkaman (2023). Factors Affecting the Decisions of Foreign Students to Participate in anExchange Program at Burapha University International College in Thailand.*e-Journal of Education Studies*, 5(4), 1-14. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/268398